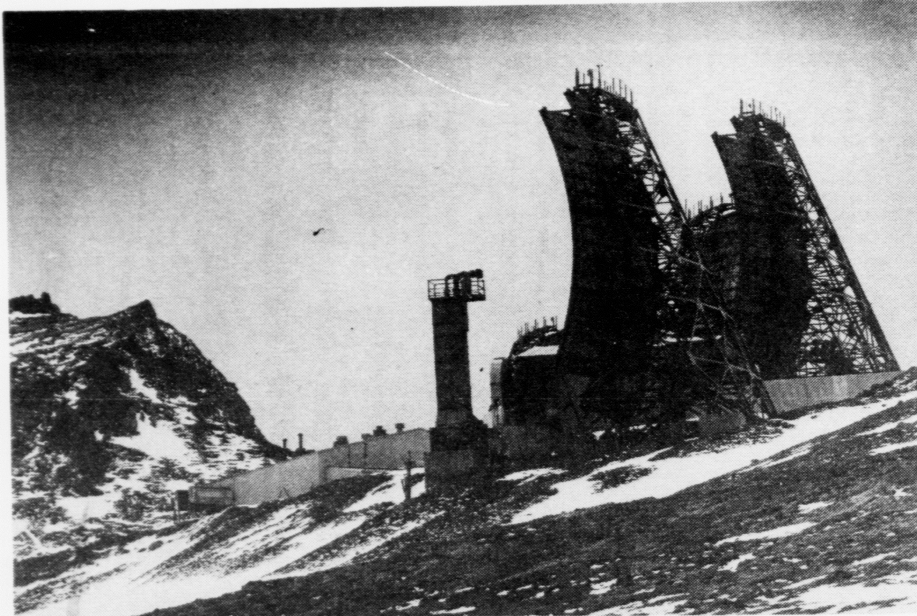

Amerikanska herstöðin á Sornfelli takast niður

Endin á kalda krígunum millum eystur og vestur hevur eisini fingið avleiðingar fyri Føroyar og hernaðarlaga virksemd her. Amerikanska radarstöðin, tað eru teir fyra stóru skermarnir á Sornfelli, (hesir hava einki við kuplarnar uppi á fjallinum at gera) varð longu stongd í mai og teir seinastu amerikonsku tekninararnir fóru stutt eftir av landinum. Men framvegis standa

bygningarnir og teir stóru skermarnir har.

Stutt frá semju

Undir vitjan síni í Føroyum herfyri nýtti amerikanski sendiharrin í Danmark, Richard B. Stone m.a. høvi til at tosa við myndugleikarnar um, nær og hvussu stöðin skal beinast burtur.

Richard Stone sigur við Sosialin, at sambært avtalu millum danska hervaldið og amerikanska

flogvápnið skulu skemarnir og øll útgerðin á hesi stöðini takast niður so skjótt til ber.

–Eg kann upplýsa so mikið, at talan bert er um vikur, so verður greitt, hvussu farast skal fram í sambandi við beina fyri hesi stöðini sigur Richard Stone.

Hann vísir á, at nú kalda kríggj er av er ikki so

–Vit ynskja ikki einsamallir at røkja hesa týðandi uppgávu, men vit

vilja gera tað saman við ST og okkara sameindu. Hóast kalda kríggj er av, so vita vit, at tað framvegis valdar fíggingaskapur og hatir nógv staðni í heiminum, eitt nú í fyrrverandi Jugoslavia. Vandin fyri at kríggj í einum øki kann spjæða seg er tilstæður, og har hetta kann skaða amerikonsk og fyri tað eisini altjóða áhugamál, har mugu vit vera tilbúin sigur hann og heldur fram:

Fyrsta dagin verður farið undir fyrireikingarnar at taka niður stöðina á Sornfelli. Mynd Kalmar

–Vit hava leingi tryggjað friðin í heiminum og endin á kalda krígunum er bert eitt dømi um tað. Men vandin fyri kríggj er sum sagt enn stórur, og tað er greitt, at vit tryggja ikki eina friðaligan heimuttan at USA og tess sameindu hava eina hermegi tóka. Heimurin sá, hvussu gekst í Kuwait. Har var hermegi tann einasti máttin at vísa aftur hóttaðini móti heimsfriðinum.

Richard Stone heldur ikki, at USA í sínum leikluti sum "heimspoliti" hevur gjørt seg inn á ósek ella lagt landaøki hjá øðrum undir seg. –Tann einasta jørðin vit hava lagt undir okkum er til tær gravir, har okkara deyðu hermenn liggja gravnir.

Týðandi leiklut

Hann metir, at USA eisini í framtíðini hevur ein týðandi leiklut í royndunum at varðveita heimsfriðin. Endamálið er at forða fyri kríggj, ikki bert vinna, tá kríggj er byrjað, men so sanniliga eisini at fyribyrgja kríggj.

–Hetta merkir tó ikki, at vit fara at senda hermenn til øll kríggsherjað øki alla tíðina og við hesum vísir hann m.a. til stöðuna í fyrrverandi Jugoslavia. Stórir tørvur á eini slíkari stöð, men eisini tøkniliga menningin hevur gjørt hesa stöðina eins og tær í Íslandi og Grønlandi ótúrhóskandi. Nú klára fylgisveinar uppgávurnar, sum hesar stöðir higartil hava tíkið sær av.

–Onkrir smálutir eru enn at fáa greiðu á, áðrenn farið verður undir at taka stöðina niður sigur amerikanski sendiharrin. Hann sigur víðari, at amerikanska stjórnin miðjar móti at beina fyri allari útgerð av hesum slag í Norðuratlantshavi, men hetta merkir kortini ikki, at amerikanska hernaðarlaga hjáveran í hesum partinum av heiminum fær ein enda.

Kríghóttanin er ikki av

–Sjálvandi er greitt, at kríghóttanin í dag er minni enn undan kalda krígunum, og ikki minst nú Sovjetsamveldið er farið sundur og kommunistiska hótanin nærur er søga. Men vit mugu kortini vera á varðvaldi, tí kríghóttanin í heiminum er fram-

Amerikanski sendiharrin Richard B. Stone her saman við konunu. Mynd Kalmar

vegis veruleiki. Fleiri lond hava hópin av kjarnorkuvápnunum, eitt nú Rusland og Kina.

Talan verður tí als ikki um, at USA fer at avbyrgja seg hernaðarlaga frá restini av heiminum ella at minka alt sít hernaðarlaga virksemsigur Stone, sum vísir á, hvussu týðningarmikið tað er, at eitt nú USA hevur eina sterka hermegi, sum alla tíðina er før fyri at svara aftur kríghóttunum og avbjóðingum og sum kann leggja uppi, har tað gerst neyðugt.

Heimspoliti

Amerikanski sendiharrin er ikki samdur við teimum, sum halda, at USA fyri egna skuld roynir at spæla heimspoliti.

Tá tað verður sagt, at USA bert hevði egináhugamál at røkja, tá tað legði uppi í Kuwait, so er Richard Stone ikki samdur. Hann heldur ikki, at vesturheimurin hevði ráð til at lata alt hetta so týðandi oljuøki í hendurnar á einum einaraðisharra sum Saddam Hussein.

Men Stone krógvar á ongan hátt, at olja í Miðeystri er ein livæðrin í amerikanska samfelagnum, og tí er greitt, at tað er eisini fyri at verja amerikonsk áhugamál - fyri ikki at siga bjarga sjálvum tilverugrundarlægum - at lagt varð uppi við hermegi.

Og tað er so heldur eingin loyna, at júst spurningurin um olju framvegis stendur sera frammaliga í huganum hjá amerikonskum politikarum og stjórni. Her fer alt at verða gjørt fyri at tryggja oljuveitingina til amerikanska samfelagið. Og tað er heldur ikkiuttan orsök, at amerikanarar bera ótta fyri, hvat ein dag kann henda á hesum økinum.

Richard Stone: –Nú er kreppa nógv staðni í heiminum, og tað er greitt, at vandin fyri einum ella øðrum slag av olju-blackmail er stórur. Og hetta er nakað, sum amerikanarar ikki fara at lata um seg ganga.

Tí er so umráðandi framhaldandi at gera fløgur í eina hermegi, sum kann brúkast, hvar tað skal vera ikki bert fyri at verja amerikonsk áhugamál, men áhugamálini hjá øllum tí demokratiska heiminum - og eisini fyri at sleppa heiminum undan blóðtystum einaraðisharum og harvið forða fyri at søgun um Hitler og hansara nazistaveldi endurtekur seg.

jan

